

Agata Tatarenko

Spotkanie ministrów spraw zagranicznych Grupy Wyszehradzkiej: współpraca w obliczu podziałów

21 marca 2024 r. w stolicy Republiki Czeskiej miało miejsce spotkanie ministrów spraw zagranicznych Grupy Wyszehradzkiej. Radosław Sikorski, Jan Lipavský, Juraj Blanár oraz Peter Szijjártó rozmawiali o wojnie rosyjsko-ukraińskiej, w tym m.in. o wsparciu dla Ukrainy, rozszerzeniu Unii Europejskiej oraz o zbliżającej się polskiej prezydencji w V4. Poruszono także temat roli Międzynarodowego Funduszu Wyszehradzkiego w pogłębianiu więzi między krajami V4. Spotkanie ministrów spraw zagranicznych Grupy Wyszehradzkiej było poprzedzone dwustronnymi konsultacjami Radosława Sikorskiego z Janem Lipavským.

Komentarz

- Spotkanie ministrów spraw zagranicznych V4 potwierdziło chęć współpracy w obszarach wspólnych interesów, a więc w zakresie migracji, infrastruktury, rolnictwa i energii (dekarbonizacji i energii jądrowej).
- Podobnie jak szczyt premierów V4, także spotkanie na szczeblu ministrów spraw zagranicznych pokazało podział w grupie w kwestii poglądów na temat przyczyn agresji Rosji na Ukrainę, form wsparcia Ukrainy w obliczu wojny oraz podejścia do Rosji. Republika Czeska i Polska udzielają Ukrainie wsparcia militarnego i humanitarnego. Słowacja opowiada się za przekazywaniem pomocy humanitarnej oraz militarnej, ale w ramach projektów komercyjnych. Węgry są przeciwko pomocy militarnej. W czasie szczytu Peter Szijjártó zaznaczył, że „Węgry współpracują w największej operacji humanitarnej w historii kraju”. Dodatkowym punktem spornym w ramach V4 są relacje z Rosją – zarówno Juraj Blanár, jak i Peter Szijjártó uważają, że zamknięcie kanałów komunikacji z Rosją oznaczałoby także porzucenie nadziei na dyplomatyczne rozwiązanie konfliktu. Takiemu podejściu sprzeciwiają się ministrowie spraw zagranicznych Polski i Republiki Czeskiej.
- Spotkanie z 21 marca, podobnie jak wcześniejszy szczyt premierów Grupy Wyszehradzkiej w Pradze z 27 lutego 2024 r., pokazało, że władze Słowacji starają się zrównoważyć spadającą dynamikę relacji ze swoimi zachodnimi partnerami poprzez zacieśnienie współpracy w ramach V4. Władze Słowacji widzą w tym formacie istotne narzędzie do ochrony krajowych interesów. Ponadto V4 umożliwia Słowacji współpracę z Republiką Czeską, zwłaszcza po zawieszaniu konsultacji między rządami tych państw. Konsultacje zawieszono po spotkaniu ministra spraw zagranicznych Słowacji Juraja Blanára z ministrem spraw zagranicznych Federacji Rosyjskiej Siergiejem Ławrowem, co argumentowano obawami przed odejściem Słowacji od polityki wspierania Ukrainy.
- Z kolei dwudniowa wizyta ministra Radosława Sikorskiego w Pradze i prowadzone dwustronne rozmowy potwierdziły zgodność stanowisk Polski i Republiki Czeskiej w wielu sprawach, obejmujących m.in. wsparcie dla Ukrainy oraz zaostrzenie sankcji wobec Rosji. Polska przyłączyła się do inicjatywy Republiki Czeskiej, dotyczącej dostarczenia amunicji dla Ukrainy.
- Szczyt V4 na szczeblu ministrów spraw zagranicznych został oceniony przez uczestników jako szczerze rozmowy, które pozwoliły stronom na wzajemne zrozumienie. W tym kontekście warto dodać, że tego samego dnia w Ambasadzie Węgier w Pradze Peter Szijjártó odbył prawie godzinne spotkanie z Jindřichem Rajchlem, czeskim działaczem politycznym, przewodniczącym skrajnie prawicowego ugrupowania Právo Respekt Odbornost (PRO) (zob. [„Komentarze IEŚ”, nr 833](#)), oskarżanym o szerzenie dezinformacji. Rajchl jest także organizatorem protestów antyrządowych, w tym ostatniego, który miał miejsce 23 marca 2024 r. w Pradze.